

Rapport fra prosjektet Digital kompetanse for alle (Digital alfabetisering)

Bakgrunn

I en årrekke har Seniorsurfdagen blitt arrangert av Seniornett og folkebibliotek rundt i landet, som en landsdekkende markering av og for seniorer om digital kompetanse. De siste årene opplevde man mange steder at det var et behov for en fornyelse av dette konseptet, og *Digital Festival ble* vinteren 2018 lansert som en videreføring og fornyelse av Seniorsurfdagen.

Nasjonalbiblioteket utlyste i januar 2018 midler for å kartlegge dagens behov for digital kompetanse hos seniorer, og arrangere den nye Seniorsurfdagen.

Deichman bibliotek søkte om midler til prosjektet *Digital alfabetisering*. Vi fikk tildelt 200.000 i 2018 til et ettårig prosjekt. Forutsetningen for tildelingen var å opprette dialog og samarbeid med Fylkesbiblioteket i Akershus prosjekt *Digital festival*.

Prosjektets mål var å kartlegge behovet for kurs og veiledning på digital kompetanse, og utvikle tilbud, metoder og form som treffer dagens behov og oppfyller målsettingen om å styrke den digitale kompetansen i befolkningen, særlig blant de eldre generasjoner. Prosjektet skulle være et pilotprosjekt, hvor målet var å utvikle et innhold som kunne rulles ut flere steder i landet.

Prosjektgjennomføring

Det ble opprettet en prosjekt- og styringsgruppe.

Prosjektgruppas medlemmer:

Marthe Aske Waale – Deichman hovedbiblioteket (prosjektleder)

Joanna Lundberg – Deichman Majorstuen

Sturla Bjerkaker – Seniornett

Annette Hannestad – Seniornett

Styringsgruppas medlemmer:

Grete Stuevold Madsbakken – Deichman hovedbiblioteket

Sturla Bjerkaker – Seniornett

Prosjektgruppen opprettet kontakt med prosjektet *Digital festival* i Akershus, og samarbeidet gjennom hele prosjektperioden. Da det var enighet om at prosjektets navn ikke var helt intuitivt, endret vi dette til *Digital kompetanse for alle*.

I løpet av prosjektperioden gjennomførte vi gruppesamtaler med fokusgrupper, bestående av flere generasjoner, og flere gruppesamtaler med eldre på seniorsenter. Vi fikk hjelpe til å plukke ut eldre med lav digital kompetanse av samarbeidspartnere i *Aldersvennlig by*.

Gjennom samtalene fikk vi mer innsikt i deres utfordringer, og hvilken form og innhold de kunne ha behov for i et digitalt veiledningstilbud.

Etter innspill i gruppesamtalene om at ungdom kunne fungere godt som veiledere, opprettet vi kontakt med Kuben videregående skole, IKT-servicefag, og arrangerte en pilot på datakafé. Elevene forberedte en presentasjon om appene til Ruter og VIPPS, og la det opp som en kombinasjon av kurs og én-til-én veiledning. Deltagerne ga tilbakemeldinger om at kurset var nyttig, og at de kunne ønske seg flere slike kurs.

Da et av målene for prosjektet var å etablere rammer for mer langsiktige samarbeid mellom flere aktører, forsøkte vi å finne en relevant aktør fra næringslivet. Vi kom i dialog med Ruter, som har utviklet mange gode digitale løsninger. Vi så det som et felles mål å kunne lære opp flere eldre til å ta i bruk disse løsningene. Det ble bestemt at Ruter kunne være tilstede under Digital festival, samt tilby transport for festivaldeltagere med deres *Aldersvennlige busser*. Det var ikke så mange som benyttet seg av transporten, men Ruter hadde stor nytte av å komme i kontakt med eldre deltagere på festivalen, og få tilbakemeldinger på sine tjenester. Vi ser dem som en relevant samarbeidspartner også på senere arrangementer.

I samarbeid med Seniornett og Fylkesbiblioteket i Akershus arrangerte vi åpningen av Digital festival 2019 på Nasjonalbiblioteket. Målet var å skape oppmerksomhet nasjonalt. Åpningsarrangementet ble filmet og redigert versjon ligger på bibliotekutvikling.no. Her var det samtale mellom samarbeidspartnerne, statssekretær for digitaliseringsministeren Paul Chaffey snakket om de som mangler digitale ferdigheter, foredrag av Torgeir Waterhouse fra IKT Norge og en samtale mellom Merete Lie, Deichman og Lise Fjeldstad om hennes erfaringer med det digitale samfunnet. Antall deltakere var 170.

Digital festival ble gjennomført på ti Deichmanbibliotek. På programmet var det flere foredrag: om sosiale medier ved Marika Lüders, om falske nyheter ved Petter Bae Brandtzæg og om kunstig intelligens ved Per Kristian Bjørkeng. Det var kurs i nettsikkerhet med NorSIS, kurs i Altinn, innføring i Deichmans digitale ressurser og veiledning i grunnleggende data. Vi brukte også kampanjen til å markedsføre våre faste digitale kurs- og veiledningstilbud. Foredragene til Brandtzæg og Bjørkeng var de mest populære, og vi fikk også gode tilbakemeldinger på kursene.

Vi så at avviklingen av arrangementene gikk lettest der det var etablerte samarbeid med lokale seniornettforeninger, som Majorstuen og Oppsal. Antall deltagere totalt var 133.

Foto: Deichman Oppsal, Natalia Taranenko

Positive og negative erfaringer

Vi hadde et konstruktivt samarbeid med Seniornett når det gjaldt kartleggingsarbeidet av seniorers digitale kompetanse. Vi hadde også en god prosess med forberedelsene og gjennomføringen av den nasjonale åpningen av Digital festival. Seniornetts organisering, uten noe Oslo-koordinerende ledd, gjorde det utfordrende å samarbeide om de lokale arrangementene de stedene det ikke allerede var en etablert Seniornettforening. I forlengelsen av prosjektet jobber vi sammen med Seniornett sentralt med å få i stand et samarbeid om dataveiledere som kan brukes i hele Deichman.

Det var positivt å samarbeide med Fylkesbiblioteket i Akershus, og dra nytte av deres erfaringer med piloten på Digital festival på tre av sine bibliotek høsten 2018. Vi samarbeidet godt om det nasjonale åpningsarrangementet, og mobilisering av festivalen ut mot resten av landet.

Måloppnåelse og veien videre

Gjennom fokus- og gruppesamtaler med eldre samlet vi mye materiale på hvilke behov og utfordringer som finnes i dag. Vi har fått økt vår egen innsikt på dette feltet, som igjen gir et godt grunnlag for å lage gode tilbud til målgruppen.

Vi fikk også gitt Seniorsurfdagen et løft ved lanseringen av Digital festival. Med kampanjen i forkant, og gjennom selve festivaluka fikk vi synliggjort at biblioteket er det naturlige stedet å gå for alle som trenger hjelp og veiledning til å styrke sin digitale kompetanse.

Deichman ønsker å fortsette en årlig markering av Digital festival, samt å fortsette med å videreutvikle våre kurs- og veiledningstilbud i digital kompetanse i samarbeid med relevante aktører.

Vedlegg: Signert regnskap